

Luizenprotocol

2024-2026

Inhoud

Inleiding.....	3
Hoofdluis	4
Achtergrondinformatie over hoofdluis.	4
Hoe krijg je hoofdluis?	5
Hoe ontdek je hoofdluis?	5
Wat te doen bij het ontdekken van (levende) hoofdluis?	6
Hoe behandel je hoofdluis	6
kammen met de netenkam.....	6
kammen in combinatie met een antihoofdluismiddel.....	6
Verantwoordelijkheden en taken bij het voorkomen van hoofdluis.....	7
Ouders/verzorgers	7
School	7
GGD	7
Verantwoordelijkheden en taken bij de aanpak van hoofdluis	7
Ouders / verzorgers.....	7
School	7
GGD	8
Luizencape.....	8
Contactgegevens GGD.....	8
Het stappenplan voor de controles op school (door het LOT)	9
Het stappenplan voor de controles op school (door de leerkracht).....	10

Inleiding

Hoofdluis is op veel (basis)scholen een regelmatig terugkerend probleem en het is moeilijk om er vanaf te komen. Dat komt omdat hoofdluis erg besmettelijk is. Hoofdluis verspreidt zich razendsnel. Hoe eerder u erbij bent, hoe kleiner de kans dat de hoofdluis zich uitbreidt. Vaak controleren is dus belangrijk, zowel thuis als op school. Als er hoofdluis heerst, dan is een zorgvuldige, effectieve aanpak nodig. In dit protocol vindt u alle informatie over hoofdluis, de aanpak, de taken van onze school, u als ouders en de GGD.

Hoofdluis is een probleem dat al eeuwenlang speelt. Bij opgravingen in duizend jaar oude Viking nederzettingen in Groenland werden in de resten al luizen aangetroffen. Hoofdluis lijkt een nog veel ouder probleem. De derde bijbelse plaag wordt in de oorspronkelijke teksten 'luizen' genoemd. Hoofdluis komt vooral voor bij kinderen tussen 3 en 12 jaar en vormt met name op de basisscholen een groot probleem. Een enkele keer steekt het probleem ook de kop op in het voortgezet onderwijs.

Noodzakelijk in het bestrijden van hoofdluis is de samenwerking van ouders en school. Ouders hebben de verantwoordelijkheid voor hun kinderen en de school heeft de verantwoordelijkheid voor het leefklimaat op school. Ervaringen op verschillende scholen in het land hebben geleerd dat er uitstekende resultaten worden bereikt wanneer de ouders op school zelf betrokken worden bij, en zorgdragen voor, de uitvoering van de hoofdluiscontrole en de voorlichting aan andere ouders. Door het opzetten van een Luizen Opsporing(s) Team (LOT) kan hoofdluis zo vroeg mogelijk worden gesignaleerd en adequaat worden aangepakt.

Doel van dit protocol is te beschrijven hoe wij op de Sint Adalbertusschool omgaan met het voorkomen van hoofdluis en in het geval van luizen: het bestrijden van luizen.

Hoofdluis

Achtergrondinformatie over hoofdluis

Luizen zijn parasieten: ze hebben een ander levend wezen nodig om te leven. De hoofdluis haalt zijn voedsel uit mensenbloed. Elke diersoort en ook de mens heeft zijn eigen luizen. De luis van een hond kan niet overleven op een mens of omgekeerd.

- De luis, die bij de mens voorkomt, varieert in grootte tussen 1 en 3 mm (zo groot als de kop van een lucifer) en is er speciaal op gebouwd om te leven tussen de hoofdharen. De kop van de luis is uitgerust met een zuigapparaatje. Hiermee prikt de luis een paar keer per dag door de hoofdhuid heen om bloed op te zuigen.
- Na het bloedzuigen krijgt de luis een rodere kleur, normaal is de luis grijs/bruin van kleur.
- Een luis is een insect en heeft 6 poten. Met deze poten kan hij zich aan de haren vastklampen. Bijv. bij het schudden van het hoofd, haren kammen of wassen houdt de luis zich hiermee stevig vast.
- De luis gedijt prima bij de lichaamstemperatuur van de mens. Als het te warm wordt vinden ze dat niet prettig. Iemand met koorts wordt door luizen verlaten. Ook een te lage temperatuur overleven ze niet. Men zegt dat de meeste luizen buiten de hoofdhuid maximaal 48 uur kunnen overleven bij kamertemperatuur zonder bloed. Als ze dan nog geen warmte hebben gevonden, sterven ze.
- Een luis leeft ongeveer 4-6 weken. Een luis legt ongeveer 4 tot 8 eieren per dag; dit zijn neten. In een heel 'luizenleven' legt een luis wel ongeveer 250 neten.
- Luizen leggen hun neten aan de basis van het haar, dicht op de hoofdhuid. Deze neten zitten vastgekleefd aan de haren. Men vindt ze vooral op de warme, donkere plekjes zoals onder de pony, achter de oren, in de nek en soms op de kruin (bijvoorbeeld als het haar opgebonden is in een paardenstaart).
- Neten lijken op zoutkorreltjes. Regelmatig worden neten verward met roos. Het verschil met roos is overduidelijk: roos zit los en neten zitten vastgekleefd aan de haren. Neten groeien met het haar mee, dus hoe verder de neet van de hoofdhuid af is, hoe langer geleden deze gelegd is.
- Na ongeveer 7 dagen komen de neten uit en vervolgens is de jonge luis na 7 tot 10 dagen alweer in staat om zelf eieren te leggen. We spreken van een verse neet, als de neet zich dicht op de hoofdhuid bevindt. Als de neet zich 2½ cm of verder van de hoofdhuid bevindt, dan is dat een oude neet. Het gevaar van besmetting is dan verdwenen.
N.B.: Als lang haar opgebonden is geweest, kunnen neten ook wat verder van de hoofdhuid af zitten.
- Neten kunnen buiten de hoofdhuid maximaal 6 dagen overleven. Dit betekent dat een haar met een neet eraan vast, bijv. in een kam of op kleding, na een paar dagen gewoon uit kan komen en de luis op zoek gaat naar een nieuwe gastheer. Hoofdluizen dragen geen ziekten over. Door krabben kunnen wel korstjes op de hoofdhuid ontstaan. Hierbij kunnen infecties optreden die zorgen voor jeuk. Over het algemeen is het hebben van hoofdluis niet ernstig. Wel is het belangrijk hoofdluis te behandelen. Want als u te lang wacht met behandelen, breiden de luizen zich uit en bestaat de kans dat de luizen ook op anderen worden overgedragen.

Hoe krijg je hoofdluis?

Luizen kunnen niet vliegen of springen. Het zijn 'overlopers'. Als kinderen tijdens het spelen met de hoofden dicht bij elkaar komen, kruipen de luizen gemakkelijk over van het ene hoofd op het andere. Vooral onder omstandigheden waar veel mensen dicht bij elkaar verblijven, bijv. bij kampeervakanties of logeerpartijtjes, in volle bussen of treinen, op school en op de sportclub, wordt hoofdluis gemakkelijk verspreid. Iedereen kan hoofdluis krijgen. Ze komen voor op gewassen haar maar ook op ongewassen haar. Omdat kinderen meer bij elkaar in de buurt komen, bijvoorbeeld bij het spelen, komt hoofdluis bij hen wel vaker voor dan bij volwassenen. Binnen het gezin en op school krijgt hoofdluis veel kans om over te lopen.

Hoe ontdek je hoofdluis?

Kort na de besmetting met hoofdluis, merkt u nog helemaal niets. Meestal ontstaan pas klachten bij de aanwezigheid van meerdere luizen. Jeuk is de belangrijkste klacht bij hoofdluis. Dit kan ontstaan één tot twee weken na de besmetting. Om vroegtijdig hoofdluis te ontdekken is regelmatige controle van de kinderen belangrijk, zowel thuis als op school.

- Thuis: ouders moeten hun kinderen regelmatig controleren met behulp van een luizenkam.
- School: alle leerlingen na elke schoolvakantie of na een melding van hoofdluis door het LOT team laten controleren.

Hoe ontdek je hoofdluis bij iemand?

- Door te kijken tussen de haren of er luizen of neten te zien zijn. Ze zijn vooral te vinden in de nek, achter de oren en in de pony. Als u geen luizen ziet, maar wel grijswitte puntjes, kan het toch om hoofdluis gaan. Die puntjes kunnen neten zijn.
- Het haar kammen met een luizenkam, boven een vel wit papier. De luizen vallen dan op het papier.

Wanneer heeft een kind hoofdluis?

- Als u levende hoofdluizen ziet op het hoofd.
- Als er door kammen levende luizen worden gevonden.
- Als de neten maximaal 1 cm. van de hoofdhuid te zien zijn

Wanneer heeft een kind geen hoofdluis?

- Als u geen levende luizen vindt.
- Als de neten zich verder dan 1 cm van de hoofdhuid bevinden

Het herkennen van een hoofdluisbesmetting kan lastig zijn. Zorg in ieder geval voor goede verlichting. Het is moeilijk onderscheid te maken tussen neten die nog een larve bevatten of neten die al leeg zijn. Lege neten groeien met het haar mee, dus hoe verder de neet van de hoofdhuid af is, hoe langer geleden deze is gelegd. Neten die verder dan 1 cm. van de hoofdhuid zitten, bevatten geen luis meer. Soms klagen kinderen over jeuk op de hoofdhuid of ze krabben geregeld. Dan is het goed om eens extra te controleren. Hoofdluis gaat echter niet altijd samen met jeuk.

Waarom is het belangrijk dat de diagnose hoofdluis goed wordt gesteld?

In de eerste plaats omdat kammen bij diagnose hoofdluis veel tijd en discipline van de ouders kost en om te voorkomen dat ouders onnodig gaan behandelen met antihoofdluismiddelen. Dat werkt resistentie in de hand.

Ten tweede is het voor ouders heel vervelend als wordt verteld dat hun kind hoofdluis heeft, terwijl dit niet klopt. Hierdoor kunnen ouders geïrriteerd raken.

Wat te doen bij het ontdekken van (levende) hoofdluis?

Als er hoofdluis is ontdekt, dan moet er actie worden ondernomen. Indien ouders de hoofdluis thuis ontdekken, dan moeten zij dit zo spoedig mogelijk melden aan de school. School moet:

- de andere ouders melden dat er hoofdluis heerst op school;
- adviseren hoe het besmette kind te behandelen door middel van de uitkammethode;
- adviseren om thuis alle gezinsleden te controleren;
- adviseren na behandeling de kinderen elke dag thuis controleren, totdat het kind luisvrij is.

Hoe behandel je hoofdluis

Als hoofdluis is gevonden zijn er twee manieren om hoofdluis te behandelen:

kammen met de netenkam

Kam gedurende 14 dagen elke dag het haar met een fijntandige metalen kam in combinatie met crèmespoeling. De metalen netenkam verwijdert neten en luizen. Het is een fijne metalen kam die de neten van het haar loshaalt. Eventueel kunt u een gaasje op de netenkam prikken, de neten en luizen blijven dan in het gaasje hangen. De plastic luizenkam is een plastic kammetje met dicht op elkaar staande tanden. Hij is geschikt om levende luizen op te sporen

Werkwijze:

- Maak het haar door en door nat. Verdeel de crèmespoeling door het haar.
- Bescherm de ogen met een washandje en kam dan eerst met een gewone kam de klitten uit het haar.
- Houd het hoofd voorover boven een wasbak of een stuk wit papier. Pak de fijntandige metalen kam en kam het haar van achter naar voren, tegen de hoofdhuid aan; start bij het ene oor en schuif plukje voor plukje, na elke kambeweging op naar het andere oor. Vastgeplakte neten kunt u eventueel losweken door deppen met azijn.
- Veeg tijdens de kambeurt de kam regelmatig af aan een papieren servet of zakdoek. Spoel gevonden luizen door de wc of wasbak
- Spoel de crèmespoeling uit.
- Na gebruik de kam reinigen door deze één minuut uit te koken.

kammen in combinatie met een antihoofdluismiddel

Werkwijze:

- Gebruik het antihoofdluismiddel volgens de bijsluiter, herhaal dit na 7 dagen.
- Kam dagelijks gedurende 14 dagen het haar met een metalen netenkam, zie de informatie hierboven.

Let op: de antihoofdluismiddelen moeten allemaal gecombineerd worden met de uitkammethode: d.w.z. twee weken het haar dagelijks doorkammen met een netenkam. De RIVM geeft de voorkeur aan het middel Dimethicon , omdat luizen hier niet resistent tegen worden.

Verantwoordelijkheden en taken bij het voorkomen van hoofdluis

Hoofdluis is op veel (basis)scholen een regelmatig terugkerend probleem en het is moeilijk om er vanaf te komen. Dat komt omdat hoofdluis erg besmettelijk is. Hoofdluis verspreidt zich razendsnel. Hoe eerder u erbij bent, hoe kleiner de kans dat de hoofdluis zich uitbreidt. Vaak controleren is dus belangrijk, zowel thuis als op school.

Ouders/verzorgers

Preventief kunnen ouders/verzorgers wekelijks het haar van hun kinderen controleren op hoofdluis of neten.

School

De school is verantwoordelijk voor de hygiëne en het leefklimaat op school. Ook het nemen van maatregelen ter voorkoming van hoofdluis en het voorkomen van verspreiding van hoofdluis hoort hierbij. School voert periodiek een luizencontrole uit, in ieder geval de week na elke vakantie (preventieve controle). Elke klas heeft 2 of 3 luizenouders, die deel uitmaken van LOT (luizen opsporingsteam). Ouders bekijken het haar van alle kinderen uit de klas volgens het stappenplan van pagina 8. Indien hoofdluis wordt geconstateerd, wordt de leerkracht geïnformeerd. Deze onderneemt verdere actie (stappenplan pagina 9).

De leerkracht is verantwoordelijk voor de werving van ouders voor het LOT. Aan het einde van het schooljaar wordt de ouders gevraagd na de vakantie nog eenmaal de controle uit te voeren. In het begin van het schooljaar worden eventuele nieuwe ouders voor het LOT geworven.

GGD

De GGD verzorgt eventuele voorlichting aan het LOT, over de opsporing en het voorkomen van hoofdluis. Indien hoofdluis binnen een groep of bij een kind veelvuldig voorkomt, dan kan de schoolverpleegkundige worden ingeschakeld ter ondersteuning.

Verantwoordelijkheden en taken bij de aanpak van hoofdluis

Als er hoofdluis heerst, dan is een zorgvuldige, effectieve aanpak nodig. Ouders, school en GGD hebben op dit terrein ieder hun eigen taken, verantwoordelijkheden en mogelijkheden.

Ouders / verzorgers

De ouders/verzorgers zijn de eerst verantwoordelijken voor de opvoeding, vorming en verzorging van hun kinderen. Als hoofdluis is geconstateerd bij hun kind moeten andere ouders en de school worden gewaarschuwd. Ouders zijn verantwoordelijk voor de behandeling om verdere besmetting te voorkomen.

School

School voorziet ouders/verzorgers van de juiste informatie, aangaande de hoofdluisbehandeling (zie hoofdstuk over hoofdluis en de behandeling ervan). Een kind wordt niet naar huis gestuurd wanneer hoofdluis door het LOT is ontdekt. Dit zou in strijd zijn met de leerplicht. De leerkracht informeert de ouder(s)/verzorger(s) van de groep, waarin een kind met hoofdluis zit. Hen wordt gevraagd de komende tijd alert te zijn op eventuele hoofdluis bij het kind. Ook informeert de leerkracht de directie van de school. Twee weken na de signalering van hoofdluis onderzoekt het LOT opnieuw alle leerlingen van de betreffende groep (curatieve controle).

GGD

De GGD heeft een voorlichtende, adviserende en ondersteunende taak ten aanzien van hoofdluisbestrijding. Voor een ouderavond of een instructie aan het LOT kan een beroep op de GGD gedaan worden. De school kan ook een beroep doen op de GGD, in geval van steeds terugkerende hoofdluis. Ouders worden voorafgaand aan de melding altijd ingelicht. De GGD kan dan bij een kind een huisbezoek doen.

Luizencape

Uit een literatuurstudie is gebleken dat er onvoldoende bewijs is voor overdracht van hoofdluis via voorwerpen zoals beddengoed, jassen, petten, etc. Om deze reden heeft de RIVM het beleid aangepast; het beleid is (indoen mogelijk) altijd gebaseerd op wetenschappelijk bewijs.

Daarom richt de RIVM zich bij hoofdluis vooral op de behandeling (kammen, al dan niet in combinatie met een antihoofdluismiddel) van de haren en niet op de omgeving. Hoofdluis is voornamelijk overdraagbaar via haar-haar-contact en niet via indirect contact.

Het effect van een luizencape op de verspreiding van hoofdluis is niet wetenschappelijk aangetoond. Dit is de reden waarop zij luizencapes niet aanraden. De Sint Adalbertusschool sluit zich aan bij de standpunten van de RIVM. Het gebruik van luizencapes is niet verplicht, maar de cape mag op eigen initiatief gebruikt worden. De school draagt geen verantwoordelijkheid voor het plaatsen van jassen onder een luizencape.

Contactgegevens GGD

Spaarnepoort 5

2134 TM Hoofddorp

Tel. 023-789 1600

Fax 023-789 1771

E-mail: info@ggdkennemerland.nl

Openingstijden: maandag t/m vrijdag 8:30 tot 17:00

[Routebeschrijving](#)

Het stappenplan voor de controles op school (door het LOT)

Stappenplan

1. De school stelt de ouder(s)/verzorger(s) middels een Parro bericht op de hoogte van de komende controle. In dit bericht wordt ouders gevraagd het kapsel van hun kind(eren) die week simpel te houden.
2. Het is belangrijk dat de leerkracht duidelijk maakt dat ieder kind hoofdluis kan hebben en dat dit niet te maken heeft met het wel of niet schoon zijn op jezelf. Er wordt aan de kinderen niet verteld of ze wel of geen hoofdluis hebben.
3. In overleg met de leerkracht wordt door de LOT ouder(s) afgesproken waar en wanneer de controle plaatsvindt. Dit is in principe de gang van de verdieping waarop de groep zich bevindt.
4. Als eerste wordt in de groep de leerkracht gecontroleerd. Zo kunnen kinderen zien hoe dat gaat. Het controleren van de leerkracht kan taboedoorbrekend werken. Bovendien heeft de leerkracht een potentieel besmettingsrisico.
5. Uit de klas worden twee kinderen meegenomen naar de plaats van de controle. Hierbij wordt de volgorde van de leerlingenlijsten aangehouden. De kinderen in de groepen 1 en 2 worden in de klas gecontroleerd.
6. De volgende plaatsen worden gecontroleerd;
 - a. de haren achter de oren,
 - b. de kruin,
 - c. de haren in de nek,
 - d. de haren onder de pony.
7. De bevindingen worden geregistreerd op de leerlingenlijst. Registratie gaat als volgt;
GN = geen neten
VN = verse neten
ON = oude neten
L = luis
X = kind is afwezig
8. Alle kinderen worden naar de klas gestuurd zonder het resultaat te benoemen.
9. Bij vermoeden van hoofdluis wordt de kam gebruikt. Na gebruik wordt deze gedesinfecteerd met een gaasje gedrenkt in alcohol 70 % en wordt de luizenkam geïnspecteerd op eventuele aanwezigheid van hoofdluis.
10. Aan het einde van de controle worden de bevindingen doorgegeven aan de leerkracht. Het LOT van de betreffende groep spreekt, indien hoofdluis is geconstateerd, met de leerkracht af wanneer de curatieve controle plaats zal vinden (ongeveer 2 weken na constatering).
11. Kammetjes komen in de daarvoor bestemde bak en worden door de school gereinigd.

Het stappenplan voor de controles op school (door de leerkracht)

De leerkracht van de groep neemt contact op met de ouders van de kinderen waarbij verse neten of luizen gevonden zijn. Men vraagt na of de ouders al op de hoogte waren van dit feit én of ze al behandeld hebben. Zo nodig geeft de leerkracht aanvullende informatie. De aanwezigheid van oude neten kan erop wijzen dat ouders al (goed) bezig zijn met het kind te behandelen.

Alle ouder(s) en verzorger(s) worden via Parro op de hoogte gesteld van het feit dat er luizen in de groep van het kind zijn signaleerd. Ouders wordt gevraagd even extra alert te zijn. Ook horen ouders van de curatieve controle.

Indien bij de curatieve controle is gebleken dat de hoofdluis nog steeds bij het kind aanwezig is, dan neemt de leerkracht opnieuw contact op met de ouder(s)/verzorger(s).

Hardnekkige gevallen of problemen met ouders kunnen worden doorgegeven aan de directeur van school. Zo nodig kan, met toestemming van ouders, hulp van de verpleegkundige van de GGD ingeroepen worden. Deze kan contact opnemen met de ouders. Ouders kunnen bij vragen ook zelf contact opnemen met de jeugdverpleegkundige, verbonden aan de school.

Bericht Parro:

Beste ouder(s) en/of verzorger(s),

In de groep zijn luizen geconstateerd. Wilt u uw kind de komende periode extra controleren? Mocht u luizen of neten constateren, dan kunt u deze als volgt behandelen:

1. Kammen met de netenkam

Kam gedurende 14 dagen elke dag het haar met een fijntandige metalen kam in combinatie met crèmespoeling. De metalen netenkam verwijdert neten en luizen. Het is een fijne metalen kam die de neten van het haar loshaalt. Eventueel kunt u een gaasje op de netenkam prikken, de neten en luizen blijven dan in het gaasje hangen. De plastic luizenkam is een plastic kammetje met dicht op elkaar staande tanden. Hij is geschikt om levende luizen op te sporen

Werkwijze:

- Maak het haar door en door nat. Verdeel de crèmespoeling door het haar.
- Bescherm de ogen met een washandje en kam dan eerst met een gewone kam de klitten uit het haar.
- Houd het hoofd voorover boven een wasbak of een stuk wit papier. Pak de fijntandige metalen kam en kam het haar van achter naar voren, tegen de hoofdhuid aan; start bij het ene oor en schuif plukje voor plukje, na elke kambeweging op naar het andere oor. Vastgeplakte neten kunt u eventueel losweken door deppen met azijn.
- Veeg tijdens de kambeurt de kam regelmatig af aan een papieren servet of zakdoek. Spoel gevonden luizen door de wc of wasbak
- Spoel de crèmespoeling uit.
- Na gebruik de kam reinigen door deze één minuut uit te koken.

2. Kammen in combinatie met een antihoofdluismiddel

Werkwijze:

- Gebruik het antihoofdluismiddel volgens de bijsluiter, herhaal dit na 7 dagen.
- Kam dagelijks gedurende 14 dagen het haar met een metalen netenkam, zie de informatie hierboven.

Let op: de antihoofdluismiddelen moeten allemaal gecombineerd worden met de uitkammethode: d.w.z. twee weken het haar dagelijks doorkammen met een netenkam. De RIVM geeft de voorkeur aan het middel Dimethicon , omdat luizen hier niet resistent tegen worden.

Met vriendelijke groeten,